

Feledy Balázs

DRÉHER JÁNOS PIKNIKJEI PESTÚJHELYEN

Nem is tudom, van-e még az országban olyan képzőművészeti esemény, amelynek szervezőelve a barátság. Erre természetesen azt lehet válaszolni, hogy persze, hogy van, ám mégis, ahol deklaráltan és kinyilvánítottan (nem titokban!) ez egy kollektív kiállítás szervezőelve, nos, olyan bizonyosan nincs több. A dolog története úgy kezdődött, hogy a Főváros XV. kerületében élő művészek minden évtavasán rendeznek egy egynapos szabadtéri tárlatot a Rákospalotai Múzeum Pestújhelyi úti bukolikus kis kertjében. Mint a szintén a kerületben élő művésznek, Dréher Jánosnak ez szöveget ütött a fejében, s elhatározta: ő is szervez egy ilyen kiállítást minden év őszén, ahová azonban kizárólag képzőművész barátait hívja meg egy egynapos szabadtéri kiállításra. Az intézmény igazgatója, Majtesz Ildikó támogatta az elképzelést. No persze barátság ide, barátság oda: Pestújhelyre kivinni a művet azért, hogy ott egy napra kitegyük a közönség elé és deklaráljuk a Dréherhez fűződő barátságunkat s lássam kortársaim (amúgy lehet, hogy sokszor látott) munkáit, önmagában nem túl csábító. Ezért, miközben a művészek rendezik a kiállítást, már összekoccan pár (nem üres) pohár egymás köszöntésére. S mire elhangzik a megnyitó meg is föl bográcsban, ott helyben kiváló közreműködőkkel (hála a Csokonai Művelődési Ház

igazgatójának, Tóth Lajosnak és csapatának) egy hatalmas adag gulyás vagy éppen marhapörkölt... A nyitás után pedig ugyan lehet képeket, grafikákat, szobrokat is nézni, de az egyre hangosabb beszélgetés közben a kulináris örömek kerülnek előtérbe...

Dréher János a kiállítás sorozatnak a Piknik címet adta, igen találóan. Mi is a piknik egyik lehetséges definíciója? Olyan társas összejövetel (régén kirándulás), ahol az ennivalót a résztvevők maguk hozzák, illetve a költségeket közösen fedezik. S itt juthat eszünkbe Georg Christoph Lichtenberg, a nagy XVIII. századi aforista nevezetes állítása: „... a könyv (a szöveg) olyan piknik, ahol a szerző hozza a szavakat, az olvasó a jelentést.” (Sok változatát, lehetséges értelmezéseit veszi szemügyre Radnóti Sándor Piknik című kötetében). Nos, ezt az állítást a Dréher-féle piknikre így formázhatjuk át: „... a képzőművészet olyan piknik, ahol a szerző hozza a képeket, szobrokat, grafikákat, a néző a jelentést.” Igenám, de ezeken a rendezvényeken ez különösen alakul, mert – vannak ugyan külső látogatók is, de – itt jellemzően a nézők is egyben a művek alkotói! Így hát ezúttal csak azt hadd állapítsuk meg, hogy a lichtenbergi aforizma igencsak felértékeli a néző (alias az olvasó) szerepét, mert jelentésalkotónak tartja. E programokon ennek megfelelő disputa is folyik alkotó-nézői értelmezésekkel, véleményekkel, de ezt a pikniket végső so-

ron azért „tágíthatjuk” a hagyományos jelentés felé is: a barát hozza a műveket (plusz italt!), s a „társas összejövetel” egy szép nap lehetőségét adja...

Az pedig különösen ritka a kortárs magyar művészetben, hogy valakinek a barátai szaporodjanak... Manapság, ilyen hektikus időkben még régi barátainkkal is össze tudunk veszni, nem hogy újakat szerezzünk. Kivétel Dréher János. Festőnk barátai szaporodnak. Az eddig öt alkalommal, 2005-ben, 2007-ben, 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben megrendezett piknik sorában első alkalommal még csak alig több, mint húsz művész volt meghívott, két évvel később már harminc fölött volt a kiállítók száma, 2009-ben már negyven művész fogadta el meghívását, 2010-ben pedig közel ötven művész állította ki műveit.

A fenti jellegzetességeken túl mi jellemzi ezen egy napos bemutatók művészi arculatát? Kétségtelen, hogy a „madarat tolláról, embert barátjáról” közmondás alapján (mely örökérvényű igazságnak tűnik) Dréhernek elsősorban azok a barátai, akik hozzá közel álló művészi szemléletet képviselnek, de ez egyáltalán nem válik mereven alkalmazott kánonná kapcsolataiban. Lehet Dréher barátja úgynevezett természetelvű és absztrakt, divatosabb trendet képviselő és értékőrzőbb felfogású művész. Ám jellemző egyfajta friss, érzékeny viszonyulás a művészethez, valami nem belenyugvó at-

titúd, de mindez tehát nem jelent semmiféle stílusazonosságot. És ami nagyon rokonszenves: vannak itt festők, grafikusok, szobrászok, textiltervezők, fotográfusok, vannak idősek és fiatalok, rutinosak és pályakezdők, Kossuth díjasok és (egyelőrel) díj-nélküliek, pestiek, budaiak és Budapesten kívüliek, belvárosiak és külvárosiak. S ahogy a szorgos figyelő látja (például e sorok írója, aki abban a megtiszteltetésben részesült, hogy eddig minden alkalommal bevezetőt mondhatott a kiállításokon): mintha szaporodna Dréher János barátain belül a szobrászok köre, s mintha egyre jelentősebb volna a női alkotók jelenléte.

Újra felteheti tehát a kérdést az olvasó. Hát akkor mi itt a koncepció? S erre újra csak az a válasz: a kurátor Dréher János a barátait hívja meg! Ergo, mi a tanulság? Az, hogy ebben az esetben a barátság szinonimája a minőségnek.

Természetesen az évek során valamelyest változik a barátok köre, de a többség eddig minden évben meghívást kapott. Persze vannak elmaradók és vannak újak, mint minden baráti kapcsolatban a történelem során.

Végül hadd jelezzem, hogy kik kaptak meghívást az eddig utolsó, 2010. évi piknikre, hogy az az olvasó, aki eddig még nem hallott volna ezen eseményekről, érzékelhesse, kik is Dréher János barátai, akikkel

szellemi, vizuális és kulináris pikniket rendez. Sokunk, de azt hiszem leginkább: a kortárs magyar képzőművészet örömére.

Ábrahám Rafael, Aknay János, Barabás Márton,
Boldi Szmracsányi Boldizsár, Bráda Tibor,
Csemniczky Zoltán, Dömötör László, Erdélyi Éta,
Eszik Alajos, Gáll Ádám, Györffy Sándor,
Gyulai Líviusz, Haraszty István – Édeske,
Harmati Zsófia, Heritesz Gábor, Kalmár János,
Kopócsy Judit, Kovács Péter, Kovács Péter Balázs,
Kovács Réka, Kovács Albert, Krajcsócs Éva,
Lencsés Ida, Lovász Erzsébet, Mayer Berta,
Mata Attila, M. Novák András, Nádas Alexandra,
NAGÁMI, Nagy Gábor, Puha Ferenc, Sárkány Győző,
Serényi H. Zsigmond, Sinkó István, Somogyi György,
Szemadám György, Szentgyörgyi József,
Szilárd Klára, Tellér Mária, Tóth Ferencz,
Varga Amár László, Varga Patrícia Minerva,
Végh András, Véssey Gábor, Vizsolyi János,
Zöld Anikó, Zsemlye Ildikó.

S mire alkalmas még ez a jeles és ritka esemény?
Idézzük Titus Lívius maximáját befejezésül: „A barátság állandó, az ellenségeskedés mulandó kell, hogy legyen.” Úgy legyen.

Piknik kiállítások, művészporthék, barátok

„Piknik” open-air exhibition, portraits of artists, friends

> 2006. Budapest
Műcsarnok
Az út 1956–2006

< 2004. Szeged
Tanszéki Galéria

> 2006. Diákjai között

< 2007. Sepsiszentgyörgy
Székely Nemzeti Múzeum

< 2008. Bécs
Galerie Wohn Park
Alt Erlaa

> 2007. Múzeumi esték
Rákospalotai Múzeum

< 2008. Szentendre
Vajda Lajos Stúdió

Kiállítások

Exhibition